

HE 47/2002 vp

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi painelaitelain
muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi painelaitelakia. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jossa säädettäisiin kauppa- ja teollisuusministeriön ja Turvatekniikan keskuksen apuna painelaitelain säännösten kehittämistä ja seuranta varten toimivasta neuvottelukunnasta. Lisäksi lain siirtymäsäännöksen mukaista siirtymäaikaa ehdotetaan pidennettäväksi siten, että puolustushal-

linnon toimialan painelaitteisiin, alusten painelaitteisiin sekä ilma-alusten ja niiden käytölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin paineastialakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä voitaisiin edelleen soveltaa 31 päivään joulukuuta 2003.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 30 päivään toukokuuta 2002 mennessä.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1. Nykytila ja muutostarpeet	3
2. Ehdotetut muutokset	4
3. Esityksen suhde yhteisön oikeuteen	4
4. Esityksen taloudelliset vaikutukset	4
5. Asian valmistelu	4
6. Voimaantulo	5
LAKIEHDOTUS.....	6
painelaitelain muuttamisesta	6
LIITE	7
RINNAKKAISTEKSTIT	7
painelaitelain muuttamisesta	7

PERUSTELUT

1. Nykytila ja muutostarpeet

Painelaitelaki (869/1999) tuli voimaan 29 päivänä marraskuuta 1999. Lailla kumottiin 2 päivänä helmikuuta 1973 annettu paineasialaki (98/1973).

Painelaitteita koskevien säännösten kehittämistä ja seuranta varten toimii kauppa- ja teollisuusministeriön ja Turvatekniikan keskuksen apuna turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Neuvottelukunta käsittelee painelaitteita koskevien asioiden lisäksi räjähdysvaarallisia aineita koskevia asioita. Turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta on annettu asetus (540/1993). Asetus on annettu räjähdysvaarallisia aineista annetun lain (263/1953) ja paineastialain nojalla.

Painelaitelaissa ei ole neuvottelukuntaa koskevaa säännöstä. Olisi kuitenkin perusteltua, että turvallisuustekniikan neuvottelukunnan toiminta painelaitteita koskevia säännöksiä kehittävänä ja seuraavana neuvottelukuntana perustuisi lain säännökseen.

Painelaitelain 1 §:n 1 momentissa säädetään, että lakia sovelletaan puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, alusten painelaitteisiin sekä ilma-aluksiin ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin siten kuin erikseen säädetään. Lain 1 §:n 2 momentin mukaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuihin paineellisiin astioihin ja säiliöihin lakia sovelletaan vain niiden sijoituksessa ja käytössä. Painelaitelailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä on pantu täytäntöön painelaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/23/EY.

Painelaitelain säännöksiä ei voida kaikilta osin soveltaa puolustushallinnon käytössä oleviin painelaitteisiin, koska ne eroavat rakenteensa ja käyttötarkoituksensa puolesta yleisesti käytössä olevista painelaitteista. Toisaalta kaikista puolustushallinnon käytössä olevista painelaitteista ei ole saatavissa tarvittavia tietoja, joiden perusteella voitai-

siin arvioida, täyttääkö painelaite oleelliset turvallisuusvaatimukset. Näin ollen painelaitteiden turvallisuus joudutaan arvioimaan muilla menetelmillä, kuin mitä painelaitelaki edellyttää. Erityisesti näitä poikkeavia painelaitteita on muun muassa panssariajoneuvoissa ja ohjuksissa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetulla lailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä on pantu täytäntöön kuljetettavista painelaitteista annettu neuvoston direktiivi 99/36/EY. Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu laki koskee vaarallisten aineiden kuljetusta tiellä ja rautatiellä sekä ilma-aluskuljetuksia samoin kuin kappaletavaran meri- ja sisävesikuljetuksia. Laki ja direktiivi eivät koske alukseen tai ilma-alukseen liitettyjä ja niiden käytön kannalta tarpeellisia painelaitteita.

Painelaitelain siirtymäsäännöksen mukaan paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia muita paineastialain ja sen nojalla annettuja säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Painelaitelain 29 §:ssä säädetään, että ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön hyväksytyt painelaitteita saa edelleen käyttää, vaikka ne eivät täytä painelaitelaissa säädettyjä vaatimuksia. Valvontaviranomainen voi kuitenkin määrätä tällaisten painelaitteiden käytölle rajoituksia, jos se henkilö- tai omaisuusvahinkojen estämiseksi katsotaan tarpeelliseksi.

Painelaitelain soveltamista puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, alusten painelaitteisiin ja ilma-aluksiin sekä niiden käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin koskevan lainsäädännön ja lakia alemmanasteisten oikeussääntöjen valmistelu on viivästynyt, koska säädösvalmistelun voimavaroja on jouduttu kohdentamaan toisiin. Lisäksi uuden perustuslain 80 §:n tulkinnan pohjalta muutoutuneet valtuutussäännösten täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimukset sekä lainsäädännön alan laajentuminen vaativat entistä

perusteellisempaa säädösvalmistelua, mikä osaltaan on viivästyttänyt valmistelutyötä.

Edellä sanotusta johtuen olisi tarpeellista puolustushallinnon toimialan painelaitteiden, alusten painelaitteiden sekä ilma-alusten painelaitteiden ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluvien painelaitteiden osalta jatkaa 27 §:ssä säädettyä siirtymäaikaa, jotta tarvittava uusi lainsäädäntö saadaan valmisteltua.

2. Ehdotetut muutokset

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 24 a §, jonka mukaan ministeriön ja valvontaviranomaisen apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on neuvottelukunta. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annettaisiin valtioneuvoston asetuksella. Ministeriöllä tarkoitetaan lain 2 §:n 3 kohdan mukaisesti kauppa- ja teollisuusministeriötä ja valvontaviranomaisella lain 2 §:n 4 kohdan mukaisesti Turvatekniikan keskusta.

Painelaitelain 27 §:n 3 momentin loppuun ehdotetaan lisäystä, joka pidentäisi momentissa tarkoitettua siirtymäaikaa puolustushallinnon toimialan painelaitteiden, alusten painelaitteiden sekä ilma-alusten ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluvien painelaitteiden osalta. Pykälän 3 momentti säilyisi muutoin ennallaan, joten siirtymäajan pidennys ei koskisi muita painelaitteita. Määräaika pitenisi nykyisestä noin puolelatoista vuodelta eli 31 päivään joulukuuta 2003.

3. Esityksen suhde yhteisön oikeuteen

Vaarallisten aineiden tiekuljetuksia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 94/55/EY 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että direktiiviä sovelletaan jäsenvaltioissa tai jäsenvaltioiden välillä tapahtuviin vaarallisten aineiden tiekuljetuksiin. Kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot saavat sallia meriliikennettä tai lentoliikennettä koskevien kansainvälisten vaatimusten mukaisesti luokiteltujen, pakattujen ja merkittyjen vaarallisten aineiden maantiekuljetukset alueellaan aina kun kuljetukseen sisältyy meri- tai lentomatka.

Painelaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/23/EY soveltamisalaa ja määritelmiä koskevan 1 artiklan 3.14 kohdassa säädetään, että tämän direktiivin soveltamisalaan eivät kuulu laivat, raketit, ilma-alukset tai liikkuvat off-shoreyksiköt sekä laitteet, jotka on nimenomaisesti tarkoitettu asennettaviksi näihin koneisiin tai niiden käyttämiseksi. Artiklan 3.19 kohdan mukaan direktiivin soveltamisalaan eivät kuulu vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyssä eurooppalaisessa ADR-sopimuksessa tarkoitettuja laitteita, kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan COTIF-yleissopimuksen liitteen B (CIM) liitteenä olevassa vaarallisten tavaroiden kansainvälisissä rautatiekuljetusmääräyksissä tarkoitettuja laitteita, Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) vaarallisten aineiden kansainvälisessä merenkulkualan kuljetussäännöstössä (IMDG) tarkoitettuja laitteita sekä Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaistuissa teknisissä määräyksissä (ICAO-TI) tarkoitettuja laitteita.

Edellä mainituilla perusteilla ei ole olemassa yhteisön oikeuden asettamia esteitä sille, että painelaitelakiin tehtäisiin ehdotetut muutokset.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole mainittavia taloudellisia vaikutuksia. Turvallisuustekniikan neuvottelukunnan osalta jatkettaisiin jo nykyisin käytössä olevia menettelytapoja.

5. Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Valmistelun yhteydessä on oltu kiinteässä yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriön, puolustusministeriön, Ilmailulaitoksen, Merenkululaitoksen sekä Turvatekniikan keskuksen kanssa. Kauppa- ja teollisuusministeriö on antanut liikenne- ja viestintäministeriölle esittelyluvan.

6. Voimaantulo

Painelaitelain 27 §:n 3 momentissa oleva siirtymäaika päättyy 29 päivänä toukokuuta 2002. Sen vuoksi laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 30 päivään toukokuuta 2002 mennessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

painelaitelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 27 §:n 3 momentti,
 sekä

lisätään lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

24 a §

Ministeriön ja valvontaviranomaisen apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on neuvottelukunta. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineestialain ja sen nojalla annettuja muita säännöksiä kuin

paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Siltä osin kuin on kysymys puolustus- hallinnon toimialan painelaitteista taikka alusten painelaitteista taikka ilma-alusten tai niiden käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista edellä tarkoitettuja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa 31 päivään joulukuuta 2003.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 200 .

Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Kimmo Sasi*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

painelaitelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 27 §:n 3 momentti,
sekä
lisätään lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia *muuta* paineestialain ja sen nojalla annettuja säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002.

27 §

24 a §
Ministeriön ja valvontaviranomaisen apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seuranta varten on neuvottelukunta. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineestialain ja sen nojalla annettuja *muuta* säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. *Siltä osin kuin on kysymys puolustushallinnon toimialan painelaitteista taikka alusten painelaitteista taikka ilma-alusten tai niiden käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista edellä tarkoitettuja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa 31 päivään joulukuuta 2003.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 200 .*